

Reserapport - Metal 2013, 15-20 september, Edinburgh, Skottland

Yang Sook Koh

ICOM-CC Metal Working Group

'The International Council of Museums Committee for Conservation (ICOM-CC) Metal Working Group' är en internationell intressegrupp med inriktning inom konservering, restaurering och bevarande av bl.a. arkeologiska, kulturhistoriska och konstnärliga objekt gjorda av metall eller av dess legeringar. Målet för gruppen är att främja konserveringen av metaller och nätverksarbetet mellan konservatorer och materialspecialister samt att underlätta spridningen av information om aktuella konserveringsarbeten, forskningar och utbildningar inom området. Sedan 1995 har gruppens organiserat regelbundna konferenser (var 3:e år), där deltagaren, konservatorer, forskare och specialister inom området, från hela världen utbyter kunskaper samt bygger nätverk med varandra.

Metal 2013

Under den 15-20 september 2013 organiserade Metal Working Group en veckolång internationell konferens med fokusering på metall i Edinburgh, Skottland. Konferensvärderna var 'Historic Scotland', vilken är en statlig myndighet som har uppdrag att bevara och tillgängliggöra historiska miljöer i Skottland. Närmare 200 deltagare kom från 23 länder från olika delar av världen för att dela med sig eller hämta kunskaper och erfarenheter. Från Sverige deltog 10 personer, både konservatorer och forskare, från 5 olika arbetsplatser. Även flera nordiska kollegor var närvarande. Konferensen hade ett brett program som täckte ett brett kunskapsområde och omfattade såväl praktisk konservering som forskning. Deltagarna var en bra blandning som representerade universitet, nationella forskningslaboratorier, välkända kulturinstitutioner samt privatpraktiserande konservatorer. Både muntliga föredrag och poster presenterades om forskning och tillämpning av konserveringstekniska metoder, nya dokumentationsteknik samt case studies inom konservering av metallobjekt.

Presentationer

Case studies omfattade bl.a. tillämpning av vetenskapliga metoder, konservering av arkeologisk och historisk metall, utomhusskulpturer, byggnadsbundet metallverk, industriella kulturarv, komposit material, modernt konstverk, arkitektoniska och militära metallobjekt samt in situ konservering av stora eller komplicerade objekt.

Presentationer inom forskning och metodutveckling handlade bl.a. om stabiliseringsmetoder, rengöringar, korrosionsinhibitor, preventiv konservering och riskhantering, nya försök inom skydd av metall, konservering av gjutjärn, etiska övervägande in metallkonservering, dokumentation av metallobjekt och strukturer med hjälp av 3D teknik, m.m.

Som förra konferensen 2010 hölls paneldiskussioner efter varje session. Föreläsarna återsamlas vid bordet på scenen och alla kunde ställa frågor eller kommentera fritt. Det var tillräckligt med tid för frågor och reflektioner och många frågor ledde till intressanta diskussioner.

Reserapport - Metal 2013, 15-20 september, Edinburgh, Skottland

Yang Sook Koh

Alla presentationer var intressanta och gav flera tankeställande och nya idéer för framtida konserveringsarbete. En sak som kändes mest angelägen var samarbete över gränser mellan olika professioner. En konservator, som presenterade om konservering av föremål från en bronsåldersgrav i Skottland, betonade i sitt föredrag att mycket information till arkeologerna kom fram under själva konserveringsarbetet. Vidare redovisade föredraget om Betsy, Dc3:a som hänger i taket i ett tekniskt museum i Hong Kong, om ett samarbete mellan olika professioner som ledde till halverade underhållskostnad av objektet. Ett franskt föredrag om nya ljussättningen på Versailles visade ett samarbete med tillverkaren Swarovski som resulterade i en passande installation av LED lampor i slottet.

Moderna teknik som involverar olika typer av strålningar tillämpas mer och mer även inom hantering och behandling av kulturhistoriska föremål. Ett par föredrag behandlade om laserteknik och 3D teknik som möjliggjorde reproduktion av deformerade museiföremål, bl.a. om ett guldkors från Staffordshireskatten, som överlämnades till dåvarande påven under besöket, och om en vendeltid lamellhjälm från Ungern som kunde kopieras med hjälp av dessa tekniker. Även CT- och digital röntgen teknik möjliggör att ta fram viktiga information från metallföremål som inte går att ta fram med traditionell konserveringsteknik. Exempel för detta var ett svenskt föredrag från Riksantikvarieämbetet som handlade om ett blykors med runor som satte fast med ett järnkors. Informationen togs fram med hjälp av digital röntgen utan att ta isär korsen. Även presenterades studier som använt RTI (Reflectance Transformation Imaging) som dokumentationsteknik under konserveringsarbete samt synkrotronteknik som en av nya analysmetoder.

Bland traditionella teknik är avsaltningen av arkeologiska järn ett återkommande ämne i metallkonferenser. Den här gången presenterades bl.a. koldioxidens påverkan på pH i NaOH-lösningar som i sin tur påverkade avsaltningsprocessen och ett par föredrag om subkritisk metod som använder 180 gradig NaOH för att öka diffusion i metallen som i sin tur snabbar avsaltningsprocessen. En posterpresentation från Sverige, Riksantikvarieämbetet, redovisade en jämförelsestudie om olika avsaltningsmetoder. Även påverkan av syrehalt under en korrosionsprocess presenterades bl.a. i ett dansk föredrag. Vidare presenterades ett par studier om rengöringsmetoder av silver som bl.a. använde medel som innehöll thiourea. Detta visade att även välprövade metoder kunde vara skadlig för föremål. Det krävs ständig värdering av gamla och utveckling av nya metoder inom konservering samt individuell bedömning av föremål inför behandling.

Övriga aktiviteter

Förutom presentationer organiserades små utställningar om traditionell teknik, analysinstrument och utbildningar, vilka deltagarna kan besöka under pauser och lunchtiden. Även organiserades olika kvällsaktiviteter. Konferensen började med tidig registrering redan kvällen innan den formella startdagen med välkomst drink och besök på Surgeons' Hall

Reserapport - Metal 2013, 15-20 september, Edinburgh, Skottland

Yang Sook Koh

museum, där bl.a. kirurgiska och tandläkare instrument och dokumentation var utställda, vilka visade en bit av utvecklingen av moderna medicinska historia. Förväntningen för kommande programmet var stor och diskussionen och nätverkandet börjades redan då mellan kända och okända kollegor från olika länder. På måndagskväll ordnades en reception i samband med posterutställning i Edinburgh slott. Då hade deltagarna möjlighet att besöka utställningen i slottet och fick beskåda Skottlands kronjuvel (Honours of Scotland). Kvällsaktiviteter fortsatte på tisdag med ett besök kombinerad med middag i Queens ferry närheten av Forthbron, järnvägsbro över Firth of Forth i Skottland. Bron byggdes 1883-1890 och var ett av de största broprojekten på den tiden. Stålbron restaurerades under 10 år, mellan 2002 och 2011, och blev nominerad till Världsarv som avgörs av UNESCO 2014. Planering och process av hela konserveringen presenterades under ett par föredrag, vilket var väldigt spännande, inte minst pga storleken av objekt och omfattningen av arbetet. Ännu fascinerande var att höra om att konserveringen pågick utan att stoppa tågtrafiken som passerade på bron. Det finns mycket lärdom som vi kan hämta inför konservering/restaurering av industriellt kulturarv av metall. Sista kvällen ordnades konferensmiddag på Stirling slott och deltagarna bjöds på både traditionella mat som haggis, och musik.

Bland internationella konferenser inom metallkonservering är den här ICOM-CCs interim konferensen största och viktigaste. Under konferensen knyts kontakter mellan konservatorer och forskare från hela världen. Omfattande kunskaper om båda traditionella och nya tekniker och metoder samt värdefulla erfarenheter, vilka aldrig själv skulle kunna hinna forska i eller testa, hämtas och reflekteras genom olika typer av diskussion under hela konferensen. Jag själv, som troligen alla andra deltagarna, kunde hämta mycket kunskaper, vilka jag kommer att ha en stor nytta av i kommande konserverings- och utvecklingsarbete. Därmed känner jag mig en stor tacksamhet till NKF-S och Syskonen Bothéns Stiftelse som tilldelade mig bidraget som gjorde deltagandet i konferensen möjlig för den här gången.